

**DIES DVODECIMA MAII
DE S. PANCRATIO MARTYRE, ET S.
DIONYSIO EIVS PATRVO.**

**ACTA MARTYRII
Ex plurimis vetustis Mss.**

[1] Temporibus illis immanis persecutio Christianis fuit, ut idolis thurificarent, sub a Diocletiano & Maximiano sceleratissimis Imperatoribus. Factum est autem apud provinciam Phrygiam in civitate Synnada, post mortem Cleonii & conjugis ejus Cyriadæ, qui de nobili genere erant orti, [Post mortem parentum S. Pancratius manet sub tutela Dionysii patru.] quorum filius erat Pancratius. Hic cum unicus esset parentibus, commendavit eum pater ejus, post obitum matris suæ, germano suo, nomine Dionysio; adjurans eum per Deum omnipotentem & magnam virtutem ejus ut omne patrimonium suum, sive ibi sive in Urbe Roma, quidquid de facultatibus habere videbatur custodiret, & ad nullam detestabilem cupiditatem inuasor videretur sui esse nepotis, sed ut dignus frater patris in omnibus piissimum se illi ostenderet. Dionysius autem ut fratrem carissimum, ita Pancratium cœpit amare & diligere.

[2] Et factum est post triennium temporis ut ad urbem Romam properarent pariter. [ambo profecti Romam,] Et cum ibidem demorarentur, cœperunt habitare in insula Cuminiana in Cœlio monte cum omni familia sua in suis prædiis. Et quia magna persecutio erat Christianis in illis diebus, quidam Papa Romanus, nomine Caius, latitabat in Vico Dionysii & Pancratii. Et cum audiret Dionysius universas virtutes, quas Caius Papa Romanus faciebat, [accedunt ad Romanum Pontificem] quomodo universum populum a cultura idolorum amoveret; & ad viam rectam

& ad vitam æternam perduceret; ita factum est, ut idem Dionysius, una cum suo nepote Pancratio, ad ejus notitiam perveniret. Et venerunt ad regiam S. Caii, quam custodiebat Eusebius ostiarius, vir totius sanctitatis, & rogabant eum ut mererentur notitia ejus sublimari. Qui etiam Eusebius vadens ingreditur ad S. Caium dicens: Domine Pater, quidam pro foribus sunt, nescio qui clarissimi viri: & rogant, ut mereantur ad tuam beatitudinem ingredi. Adhæc B. Caius Papa cœpit gaudio magno repleti, & prosternens se in orationem dixit: Gratias tibi ago Domine Jesu Christe, Rex regum & Dominus dominantium, qui me ultimum servum tuum per Spiritum sanctum revelare eis dignatus es. Et citius jussit eos introire ad se. Qui dum introducti fuissent, mittentes se ad pedes S. Caii rogare cœperunt: ut talem Dominum mererentur colere, [& in fide instructi baptizantur:] qualem & ipse coleret. Et erigens eos sanctus vir, cœpit eos amplecti, declarans eis & instruens eos omnem divinitatem cælestem. Post dies autem viginti baptizavit eos & fecit eos Christianos: qui imbuti Sacramento Christianitatis ita fervere cœperunt in timore Dei, ut se ipsi ultroneos persecutoribus offerrent.

[3] Interea contigit ut post paucos dies abiret ad Dominum Dionysius cum præmiis cælestibus, [post Dionysii obitum] carus & dignus Deo. Cum ergo nimia insania esset Paganorum adversus Christianos, cœperunt nimio furore clamare dicentes, Dignissimi & Piissimi Imperatores, tollite de hac urbe magos & crudeles Christianos, per quos universus mundus decipitur & omne Regnum vestrum subvertetur. [Pancratius captus ad Diocletianum ducitur:] Tunc indignatus & ira commotus Diocletianus; talem legem dedit, ut si quis hujus sectæ inveniretur, sine auditu puniretur: in quibus tenetur, Pancratius. Et cum didicissent persecutores, qui eum tenerant, quod magnis natalibus ortus esset, hæc Diocletiano Augusto nuntiaverunt: qui jussit eum cum

omni celeritate adduci ad suum palatium. Et cum vidisset faciem Pancratii, cœpit obstupescere Diocletianus de tali infantia, quæ sic perseverando mori vellet propter Christum potius, quam idolis deservire. Et dicit ad eum Diocletianus: Adolescentule, tibi suadeo ut morte mala non moriaris: quia ætas tua, ut satis claret, non est plus, quam ter quini anni, & quia de nobili genere natus es, ex patre Cleonio, qui mihi satis amicissimus & carus erat. Et hoc tibi volo extorquere, ut recedas ab ista insania Christianorum, [ad hujus promissa & minas inperterritus,] & reddas te natalibus tuis, propter quos te magnificentiorem & ditiolem faciam, ut a latere meo non sis alienus, sed veluti filium te habeam. Quod si tibi displicuerint pietatis meæ verba, jubeo te interfici, & corpus tuum incendi, ne forte veniant Christiani, & ipsi te sibi Martyrem faciant. Cui B. Pancratius dixit: Noli frustra errare, Domine Imperator, quod quasi videns puerum annorum quatuordecim, credas me scientiam aut sensum minus habere. Dominus noster Jesus Christus talem intellectum nobis donare dignatus est, ut omnis terror Principum vel Judicum vestrorum tantum sit apud nos, quantum pictura ista quam videmus. Nam deos & deas tuas, quos tu exhortaris ut colam, dæmones deceptores sunt, qui parentibus suis non pepercerunt, & germanas suas stupratores polluerunt. Tales dæmones, Imperator, miror, quod non sit tibi deformatio colere: quod si hodie servos tuos scias tales, jure tuo inaudito cruciatu juberis occidere.

[4] [capite plectitur.] Tunc jussit eum Diocletianus Imperator duci in viam Aureliam, & ibi capitalem subire sententiam: quia turpe illi fuit ut a tali puero superaretur & dehonestaretur. Ductus itaque est beatissimus athleta Christi Pancratius in viam Aureliam, atque ut jussum fuerat decollatus, Martyrium constanter excepit. Tunc corpus ejus ab Octabilla sublatum est occulte noctu: & conditum aromatibus & dignissimis linteaminibus

involutum, sepelivit in sepulcro novo quarto Idus Majas. Eodem autem tempora passa est Sanctissima Virgo, Sotheris nomine, nobili genere orta, Diocletiano nono & Maximiano octavo Imperatoribus, regnante Domino nostro Jesu Christo, cui est honor & gloria in secula seculorum. Amen.